

Література

1. Le Petit Robert. Dictionnaire alphabétique et analogique de la langue française. Paris, 1992. Vol. 2. 841 с.
2. Бацевич Ф. С. Основи комунікативної лінгвістики. Київ : Видавничий центр «Академія», 2004. 344 с.
3. Ерліхман А. М. Типологія імпліцитності. *Наукові записки Національного університету «Острозька академія». Сер. Філологічна*. Івано-Франківськ : 2010. Вип. 15. С. 105–111.
4. Іванишин Н. Я. Ознаки імпліцитності як мовної категорії. *Лінгвістичні студії: зб. наукових праць*. Донецьк : ДонНУ, 2011. Вип. 22. С. 12–17.
5. Селіванова О. О. Сучасна лінгвістика: термінологічна енциклопедія. Полтава, 2006. 716 с.

СТИЛІСТИКА МОВЛЕННЯ ЯК ЗАСІБ ХАРАКТЕРИСТИКИ ЛІТЕРАТУРНОГО ГЕРОЯ (НА МАТЕРІАЛІ РОМАНУ ДЕВІДА МІТЧЕЛЛА «ЛУЖОК ЧОРНОГО ЛЕБЕДЯ»)

Бойко Анастасія

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського

«Лужок чорного лебедя» Д. Мітчелла був опублікований у 2006 році. Цей напівавтобіографічний роман-виховання складається з тринадцяти глав, у яких зображуються події одного року з життя тринадцятирічного Джейсона Тейлора, кожна глава присвячена подіям одного місяця. Твір написаний від імені головного героя – Джейсона Тейлора. Протягом року він стикається з проблемами, характерними для інших хлопців його віку (глузування в школі, розлучення батьків, перше кохання) і вчиться з ними справлятися, як і поступово вчиться долати труднощі, спричинені його дефектом мовлення – заїканням. У романі «Лужок чорного лебедя» Девід Мітчелл поєднує глибокі

знання психології розвитку підлітка, використовує факти з власного дитинства та приділяє особливу увагу деталям, предметам і назвам, щоб читач занурився в атмосферу невеликого англійського містечка 1980-х.

Оскільки роман написаний від імені підлітка, стиль оповідання поєднує різні стилі мови. Мова Джейсона рясніє неологізмами 1980-х, лексемами та висловами, що презентують місцевий діалект та сленг. Однак в різних соціальних ситуаціях (школа, спілкування з логопедом, друзями, батьками та старшою сестрою, внутрішні монологи й т. ін.) мовлення Джейсона характеризує різну мовну поведінку.

Відмінною особливістю авторського стилю Девіда Мітчелла є велика кількість стилістичних прийомів, авторських метафор і порівнянь. Порівняння є потужним засобом характеристики явищ і предметів дійсності й значною мірою сприяє розкриттю авторського світовідчуття, виявляючи суб'єктивно-оцінне ставлення письменника до фактів цієї об'єктивної дійсності [1, с. 168]. Нестандартні порівняння частіше зустрічаються в словах головного персонажа, особливо у внутрішніх монологіях. Джейсон подумки описує свого батька: «Dad's chest as hairy as a cress experiment». Так само, коли підліток стає свідком сварки батьків, під час якої його мати ставить батькові їдкі запитання, хлопчик лише подумки сміє прокоментувати це: «Questions are not questions. Questions're bullets». Автор бере ці рядки в дужки, ніби ще глибше ховаючи думки персонажа, щоб батьки не почули його. Джейсон Тейлор живе в маленькому містечку, спілкується з однокласниками в школі й чує, як говорять дорослі. Тому в його промові запозичені такі усталені «дорослі» порівняння, як Uncle Brian got drunk as a lord, right as rain, Mrs Coscombe's fury'd be hot as ovens.

У свої тринадцять років Джейсон відкриває для себе «дорослий світ». Незвичайними порівняннями він описує свої танцювальні експерименти на дискотеці: «Dancing's like walking down a busy high street or millions of other things. You're absolutely fine as long as you don't think about it». Джейсон переживає перший у житті поцілунок з сусідською дівчинкою Холлі. Він дуже хвилюється і боїться, але не подає виду, а потім зізнається, що це не так

складно, тому що губи знають, що робити, і може порівняти це запаморочливе відчуття тільки з каруселлю і морськими поліпами: «Your lips know what to do, just like sea anemones know what to do. Kissing spins you like Flying Teacups». У цих ситуаціях автор дуже тонко підмічає спроби підлітка приміряти переживання й те, як формується почуття довіри до себе самого.

Джейсон Тейлор вживає в мові безліч вульгаризмів і варіантів сленгу. На тлі таких слів, як *shit, ratty, nutty, duffer, bumfluff* та ін., деякі метафоричні роздуми підлітка вражають глибиною думки й усвідомленістю: «Good moods are as fragile as eggs. Bad moods are as fragile as bricks». Він може одночасно бачити брудний черевик друга й космічну красу мокрого літнього луку: «Petalled stars and dandelion comets streak the green universe. Moran's dry trainer wasn't dry anymore, it was glistening in cow shit». Сховавшись від дощу в сараї, в якому пахло потом, сіном і сечею, Джейсон відчуває силу стихія: «Rain erased the twentieth century. Rain turned the world to whites and greys». Саме в такому контрасті потворного та прекрасного розкривається все розмаїття переживань і думок Джейсона Тейлора. Автор дуже тонко й влучно передає іронічні та правдиві спостереження головного героя за дорослим життям, намагаючись проаналізувати, як під впливом цих вражень відбувається формування особистості підлітка.

Література

1. Гальперін І. Р. Нариси зі стилістики англійської мови. Москва : Вид-во літератури іноземними мовами, 1958. 459 с.
2. Mitchell D. Black Swan Green. London : Hodder and Stoughton, 2006. 304 p.

ОСОБЛИВОСТІ АНТИТОТАЛІТАРНОГО ВИХОВАННЯ (ЗА ПІЗНЬОЮ ПРОЗОЮ ПАВЛА ЗАГРЕБЕЛЬНОГО)

Гораш Вікторія

Вінницький державний педагогічний університет
імені Михайла Коцюбинського